

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ"

Период януари – декември 2014г.

През месец юни 2013 година беше проведена регулярна партньорска оценка на ИА БСА за потвърждаване на съответствието с дейността по акредитация с изискванията на Регламент (ЕО) № 765/2008 и ISO 17011. Оценката освен надзор на дейността, включи и оценка за разширяване на обхвата на подписаното Многостранно споразумение за област Верификационни органи, съгласно Регламент (ЕС) № 600/2012.

Партньорската оценка от страна на ЕА е идентифицирала съответствието на Националния орган за акредитация с Регламент (ЕС) No 600/2012, съгласно който страните-членки са длъжни да приемат сертификатите за акредитация на верификационните органи.

С единодушно гласуване, на 24 Февруари 2014 г., Съветът за Многостранното споразумение на ЕА (ЕА МАС) взе официално решение за Разширяване на обхвата на Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация (ЕА) с област верификационни органи по EN ISO 14065 в комбинация с Регламент (ЕС) No 600/2012.

ИА БСА беше в процес на формално приключване на своята партньорска оценка от страна на ЕА, като оценката е идентифицирала съответствието на Националния орган за акредитация с Регламент (ЕС) No 600/2012, и по силата на чл. 66 (2) от Регламента, страните-членки са длъжни да приемат сертификатите за акредитация на органи за верификация, акредитирани от ИА БСА, и да уважават правото им да извършват верификация в рамките на обхвата на акредитация.

За ИА БСА се очакваше официалното положително решение от проведената партньорска оценка по време на ЕА МАС през Октомври 2014г., и споразумението официално ще бъде факт при неговото подписване по време на Генералната асамблея на ЕА през Ноември 2014г.

През м. март 2014 г. беше освободен изпълнителния директор на агенцията и беше назначен нов, г-н Кръстю Руйнеков. Направената смяна и напускането на служители с ръководни функции, доведе до временно спиране за срок до 6 (шест) месеца на Многостранното споразумение с европейската организация за акредитация (ЕА-МЛА), считано от 17.07.2014 г.

В периода 16.12.2014 г. - 18.12.2014 г. от екип на ЕА беше проведена оценка за възстановяване на статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение. Оценката премина успешно без констатирани несъответствия.

Считано от 31.12.2014 г. статута на ИА БСА беше възстановен, като беше разширен обхвата на споразумението в област верификационни органи съгласно ISO 14065 в комбинация с Регламент (ЕС) № 600/2012.

През 2014г. агенцията извършва успешно изпълнение на политиките за преход към новите версии на БДС EN ISO/IEC 17020, БДС EN ISO/IEC 17024 и БДС EN ISO 17065, както и на ISO/IEC TS 17021-2, ISO/TS 22003, стандарти приложими в областта на акредитация на органи по сертификация на системи за управление.

1. Отчет на основните параметри на бюджета

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е юридическо лице със седалище гр. София, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на икономиката. Ежегодно министърът, в качеството си на първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, утвърждава бюджет на агенцията за осъществяване на акредитация и изпълнение на поставените задачи.

Издръжката на агенцията се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност.

1.1. Приходи на ИА БСА

Приходите на агенцията основно се формират от постъпления от услуги, свързани с предоставяне на услуги по акредитация. Цените на услугите, предоставяни от ИА БСА са определени в Ценоразпис (BAS QR 8), одобрен от съвета по акредитация и утвърден от изпълнителния директор, съгласно разпоредбите на Закон за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

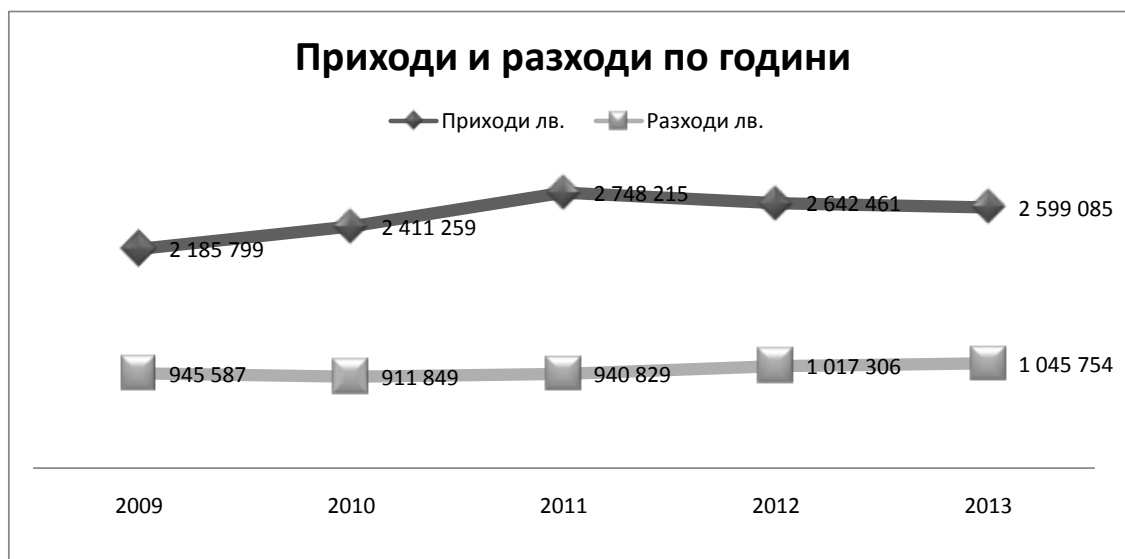
През 2014 година са получени приходи в размер на 2 641 576 лева, което представлява 101,6% изпълнение на плана за приходите в утвърдения бюджет на агенцията за годината (2 600 000 лева). Въпреки, че е налице 101,6% изпълнение на приходната част на бюджета, в сравнение с 2013 г. приходите през 2014г. са повече с 42 257.

1.2. Разходи

Общият размер на извършените разходи по бюджет през 2014 г. е 1 052 833 лева. Същите се разпределят по направления, както следва:

- за заплати и др. възнаграждения на персонала 696 043 лв.
- за осигурителни плащания 136 965 лв.
- за текуща издръжка 191 341 лв.
- за членски внос 28 364 лв.

Графиката по – долу показва движението на финансовите приходи и разходи на агенцията за пет годишен период в рамките на 2009-2013г.

Очевидният извод от данните е, че ИА БСА е увеличила приходите си с около 455 777 лв. спрямо 2009г., докато в разходната част се регистрира намаление с през 2010 и 2011 г. и минимално увеличение през 2012, 2013 и 2014г. И тази година, агенцията продължава да реализира разлика между получените приходи и извършените разходи.

Плащания към персонала (за заплати и др. възнаграждения, включително и осигурителни)

Основният дял от разходите (79,12%) е определен от плащания, свързани с персонала (оценители, експерти и служители на Агенцията), предвид естеството на дейност на ИА БСА. От една страна разходите са извършени за заплати и възнаграждения за персонала,

нает по трудови и служебни правоотношения и обезщетения, а от друга за възнаграждения на необходимия външен персонал, привлечен на граждански договор за изпълнение на дейности по оценяване на съответствието, провеждани на органи за оценяване на съответствието. За да осъществява основната си дейност, ИА БСА привлича по граждански договори външни експерти в качеството им на водещи оценители, технически оценители или технически експерти, компетентни в различни области на икономиката, в които икономическите оператори заявяват акредитация.

В сравнение с 2013г., разходите свързани с плащанията към персонала за 2014г. са намалени с 2828 лв. Намалението се дължи на съкращаването на две щатни бройки от общата численост на персонала. Разходите за осигурителни плащания представляват 14,04% от общите разходи на агенцията през 2014г., които са в зависимост от извършените плащания за персонала (щатен и нает).

Средствата за текуща издръжка

За 2014г. средствата за текуща издръжка включват:

- разходи за осигуряване на най-необходимите материали и консумативи в пряката ежедневна работа на администрацията;
- разходи за външни услуги, електро и топлоенергия, вода, телекомуникационни и телеграфопощенски услуги, поддържане на компютърната техника и други външни услуги;
- разходи за командировки;
- разходи за данъци и такси;
- текущ ремонт на предоставените активи на агенцията;
- разходи за квалификация и преквалификация на персонала.

Разходите за текуща издръжка за 2014г. са по-високи от отчетените за 2013г. с 18 620 лева. Като цяло разходите за текуща издръжка, извършени през 2014 година са в рамките на утвърдените средства по параграф 10-00 от бюджета на агенцията.

Средства за членски внос в Европейската организация за акредитация (EA)

Като пълноправен член на Европейската организация за акредитация агенцията заплаща годишна такса за членски внос, която се изчислява съгласно правила на EA за определяне на годишни такси, основаващи се на комбинация от UN коефициент (в зависимост от статута на икономиката на страната, в която оперира Националния орган по акредитация) и категория, определена от броя на областите на акредитация, за които агенцията е страна по Многостранното споразумение на Европейската организация за акредитация (EA MLA). Годишната такса за членски внос за 2014г. е платена през първото шестмесечие на 2014 г. и е в размер на 28 364 лева. Платените средства представляват 2,69% от общия размер на разходите за 2014г., което като абсолютна стойност спрямо останалите разходи по пера е с относително малка тежест, но е изискуем, постоянен разход. През първото полугодие на 2014 година е заплатен годишен членски внос в БИС в размер на 400 лева.

Средства за капиталови разходи

През 2014 година няма утвърдени и разходвани средства за капиталови разходи от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“.

2. Преглед на настъпилите през отчетния период промени в организационната структура

Организационната структура, дейността, организацията на работа и съставът на ИА БСА е определена с Устройствения правилник на агенцията. През 2014г. има настъпили промени в организационната структурата на агенцията.

През м. март 2014 г. беше освободен изпълнителния директор на агенцията и беше назначен нов. В същия период бяха прекратени служебните правоотношения на 11 (единадесет) от служителите в агенцията, включително главен секретар, директор дирекция АООС, директор дирекция АПФСО, началник отдел ПМ, държавен инспектор в отдел ИО, както и водещи оценители в област Лаборатории за изпитване, Лаборатории за калибриране и Медицински лаборатории.

За длъжностите директор дирекция АООС, началник отдел ПМ и държавен инспектор в ИО беше извършен вътрешен подбор съгласно изискванията на чл. 82, ал. 1 от ЗДСл.

Главен секретар и директор дирекция АПФСО бяха назначени по чл. 16 а от ЗДСл без организиране и провеждане на конкурс.

Съгласно Устройствения правилник за изпълнението на нормативно определените си функции агенцията през 2014г. разполага с 40 щатни служители. Административната структура на ИА БСА включва: изпълнителен директор, заместник изпълнителен директор, главен секретар и две дирекции: „Административно-правно и финансово-стопанско обслужване“ и „Акредитация на органи за оценяване на съответствието“.

3. Преглед на изпълнението на политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентноспособност“ и на програма 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“

Стратегически цели

Като част от структурата на държавната администрация и Национален орган по акредитация за Република България (съгласно Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието (ДВ, бр. 41/2010), ИА БСА е поставила/продължила да изпълнява следните основни стратегически цели:

- Повишаване конкурентноспособността на българската икономика чрез акредитацията на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието.
- Подобряване на бизнес средата.
- Защита на търговско икономическите взаимоотношения на национално и европейско ниво чрез акредитация, гарантираща спазване на националното и европейско законодателство в областта на оценяване на съответствието и надзора на пазара.
- Защита на потребителите и околната среда чрез акредитация на органите за оценяване на съответствието на продукти и услуги;
- Поддържане на членството в ЕА и създаване на условия за членство и в други международни организации (IAF, ILAC и др.).

Конкретните цели, поставени за изпълнение през 2014г. са:

Цел №1: Създаване и поддържане на доверие в техническата компетентност на органи за оценяване на съответствието, намаляване риска за бизнеса и неговите клиенти и международно признаване на издадените сертификати от националния орган по акредитация;

Цел №2: Осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти.

Цел №3: Подобен достъп до услуги по оценяване на съответствието;

Цел №4: Подобряване на националната инфраструктура по качество.

Създаване и поддържане на доверие в техническата компетентност на органи за оценяване на съответствието, намаляване риска за бизнеса и неговите клиенти и международно признаване на издадените сертификати от националния орган по акредитация и осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти са постигнати чрез:

- Акредитация и поддържане на акредитация на качествени и признати от европейския пазар услуги по оценяване на съответствието, предоставяни от органи за оценяване на съответствието;
- Поддържане на високо ниво на компетентност в целия процес на акредитация и към укрепване на доверието в агенцията като служба, която гарантира сертификат за акредитация, признат и достатъчен за цялата територия на ЕС, както и за създаване на предпоставки и условия за извършване на оценяване на ООС в законовата област, съгласно Регламент (ЕО) № 765/2008;
- Поддържане на членство в ЕА;
- Поддържане на статута на агенцията като страна по Многостранното споразумение с европейската организация за акредитация (EA-MLA) за взаимно признаване на резултатите от оценки на съответствие.

През м. март 2014 г. беше освободен изпълнителния директор на агенцията и беше назначен нов, г-н Кръстю Руйнеков. Направената смяна и напускането на служители с ръководни функции доведе до временно спиране за срок до 6 (шест) месеца на Многостранното споразумение с европейската организация за акредитация (EA-MLA), считано от 17.07.2014 г.

Конкурси за заемане на 15-те свободни позиции не са организирани. Назначените по чл.16а от ЗДСл шест служители не са изпълнявали задълженията си и/или не са отговаряли на минималните критерии за заемане на длъжността, видно от проведените атестации за 2014г. Двама служители са прехвърлени от други държавни структури и към 31.12.2014г. ИА БСА разполага с четири незаети бройки.

В периода 16.12.2014 г. - 18.12.2014 г. от екип на ЕА беше проведена оценка за възстановяване на статута на ИА БСА като страна по Многостранното споразумение. Оценката премина успешно без констатирани несъответствия. Считано от 31.12.2014 г. статута на ИА БСА беше възстановен, като беше разширен обхвата на споразумението в област верификационни органи съгласно ISO 14065 в комбинация с Регламент (ЕС) № 600/2012.

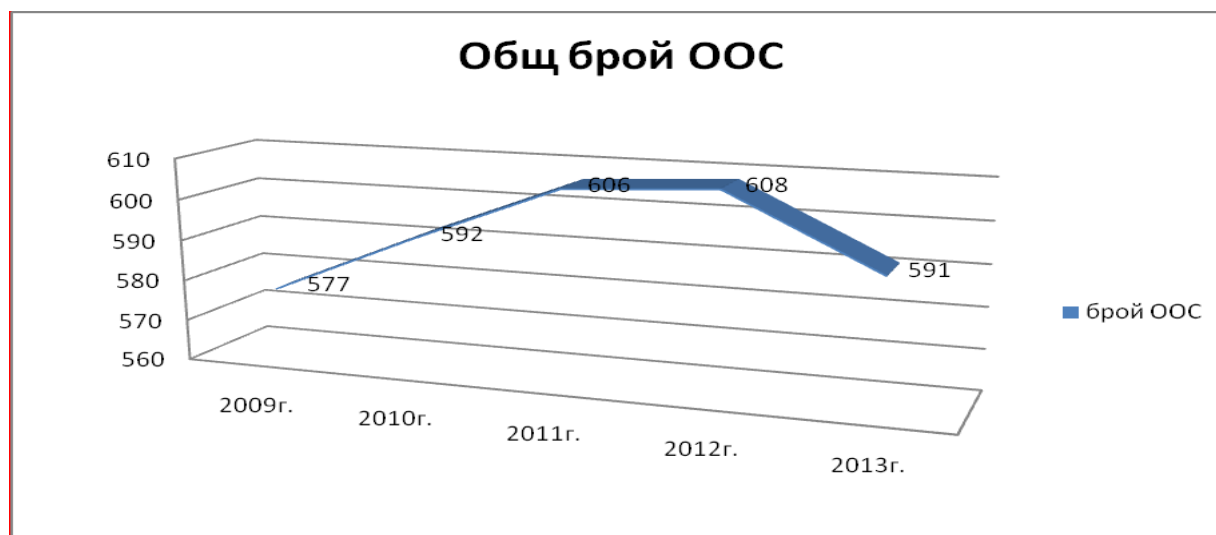
Дейности по Акредитация на органи за оценяване на съответствието

Общ брой акредитирани лица

Към 31.12.2014 г. в Република България работят 614 акредитирани от ИА БСА органи за оценяване на съответствието, разпределени по видове области както следва:

- 259 бр. лаборатории за изпитване;
- 19 бр. лаборатории за калибриране;
- 7 бр. лаборатории за изпитване и калибриране;
- 2 бр. медицински лаборатории;
- 300 бр. органи за контрол;
- 13 бр. органи по сертификация на системи;
- 8 бр. органи по сертификация на продукти;
- 4 бр. органи по сертификация на лица и
- 2 бр. верификационни органи.

През 2014 г. приключиха успешно две процедури за оценяване на кандидати за определяне като техническа служба съгласно изискванията на Наредба № 60 от 24 април 2009 г. за одобряване типа на нови моторни превозни средства и техните ремаркета. Въз основа на направеното оценяване от ИА БСА изпълнителният директор на ИА АА нотифицира Европейската комисия чрез Постоянното представителство на РБ към ЕС в Брюксел за определените от него технически служби.

Агенцията отчита увеличение на броя на акредитираните ООС със 23 бр. спрямо 2013г. Най-съществено е увеличаване на броя на акредитираните органи за контрол (с 27 бр). През последните години се наблюдава относителна стабилност в броя на акредитираните от агенцията органи за оценяване на съответствието.

Процедури за акредитация

Постъпили заявления:

През отчетния период са постъпили общо 198 заявления, от които 46 бр. за първоначална акредитация, 110 бр. за преакредитация/преакредитация с разширяване на обхвата и 42 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация.

ИА БСА отчита поддържане на едно относително постоянно ниво на заявленията за акредитация, което вероятно е породено от необходимостта от предоставяне на качествени услуги в обхвата на дейност, подкрепено от постигнатото споразумение за взаимно признаване на предоставяните услуги от акредитираните ООС.

Открити и приключени процедури за акредитация:

През 2014 г. са открити общо 166 процедури за акредитация, от които:

- 39 бр. по заявления за първоначална акредитация;
- 94 бр. по заявления за преакредитация и
- 33 бр. по заявления за разширяване на обхвата на акредитация.

Общият брой на откритите през 2014 г. процедури е намален с 19,8% спрямо 2013г., като по-малко са откритите процедури за първоначална акредитация (с 14 бр.), повече са откритите процедури за преакредитация (с 26 бр.), а при разширяване на обхвата (с 1 бр.).

През отчетния период са приключили общо 223 процедури, от които:

- 55 бр. процедури по първоначална акредитация;
- 130 бр. процедури по преакредитация и
- 38 бр. процедури по разширяване обхвата на акредитация.

В сравнение с 2013 г. процента на приключените процедури е увеличен с 27,4 %.

Издадени сертификати:

През 2014 г. са издадени 436 бр., от които 213 броя сертификати са преиздадени във връзка изменение в нормативната база, както и във връзка с ограничаване обхвата на акредитацията.

Спрени/отнети/отказани/ограничени в обхвата акредитации:

През отчетния период са отказани 10, ограничени са 78, отнети са 17 акредитации и 1 акредитация е спрана за срок до шест месеца.

През отчетния период е налице значително намаление в броя на отказите за акредитация в сравнение с 2013г.

Трансфер:

През 2014 година не е извършван трансфер на предоставени от други Националния орган по акредитация към акредитация от ИА БСА по силата на Трансграничните политики на EA, ILAC и IAF.

Поддържане на акредитация

С цел осигуряване на съответствие с изискванията за акредитация през периода на валидност на издадения сертификат за акредитация, агенцията планира и провежда надзорни оценки на място на акредитираните от нея органи за оценяване на съответствието.

През 2014 година са планирани за провеждане 509 броя оценки на място. Проведени са общо 534 оценки, от които 461 офис оценки, 22 извънредни оценки и 73 оценки за наблюдение на дейността. Оценка за наблюдение на дейността и извънредните оценки са непланирани. Не са проведени 57 бр. от планираните за 2014 г. оценки на място. Направено е препланиране на оценките, което произтича от:

- Изразено желание от ООС;
- Заболяване на водещ оценител;
- Специфична област на акредитация и липса на оценител в планирания период на провеждане на оценката;
- Ограничен брой и ангажираност на водещи оценители/технически оценители/експерти в области на експертиза, необходими за провеждане на голям брой оценки на място в еднакъв обхват на акредитация по едно и също време;
- Процесът по своевременното планиране и организиране на оценките на място беше възпрепятстван от освобождаването на директор дирекция АООС и напускането на началник отдел „Планиране и мониторинг“. От предишното ръководство не беше спазено изискването на BAS QI 2 „Инструкция за определяне на времетраенето на оценката на място. Влияещи фактори.“ За изготвяне през м. февруари на план-програма за оценките на място, провеждани през периода март – август;

- Напускането на шестима водещи оценители след освобождаването на изпълнителния директор на ИА БСА в края на март 2014 г.

Проверка на компетентността на акредитираните лаборатории/органи чрез участие в междулабораторни сравнителни изпитвания/изпитвания за пригодност.

ИА БСА изисква от акредитираните органи за оценяване на съответствието (ООС) и от кандидатите за акредитация информация за резултатите от тяхното участие в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност, както и за плановете им да участват в такива. По време на всяка оценка на място екипите на ИА БСА оценяват нивото на участие на ООС в междулабораторни сравнения и действията, които те са предприели в случаи не незадоволително (неуспешно) участие в сравнения.

ИА БСА признава за подходящи междулабораторни сравнения, организирани съгласно изискванията на ISO/IEC 17043 и организирани от:

- Акредитирани провайдери;
- Провайдери, публикувани на старницата на агенцията в интернет, съгласно т. 4.1.12 от процедура BAS QR 18;
- EA, EURAMET и APLAC;
- Организирани/ съорганизиран от структури на Европейската комисия;
- Национални органи/ организации, оторизирани да провеждат сравнения (Национален институт по метрология, Национални референтни лаборатории и др.).

Удостоверяване на съответствието с Добрата лабораторна практика:

През отчетния период няма извършвани инспекции на лаборатории и удостоверяване на съответствието на лабораториите с принципите на Добрата лабораторна практика, съгласно Наредба за принципите, инспекцията и удостоверяването на Добрата лабораторна практика (ПМС №207/2004г.).

Обучения, курсове и семинари и други форуми за популяризиране дейността по акредитация

През 2014 г. ИА БСА е взела участие със свои представители във форуми за популяризиране дейността по акредитация, организирани в различен формат и на различни теми, свързани с актуални процедури за акредитация и добри практики за работа на органи за оценяване на съответствието.

Разработване на модули за обучение и провеждане на курсове за вътрешни и външни водещи оценители и оценители за ИА БСА, съгласно критериите на EA:

През отчетния период от агенцията са организирани и проведени обучения за въвлечени в процеса по оценяване на ООС водещи оценители, служители, технически оценители и експерти – 19 броя с общо 421 участника. Запазена е наложената практика за системно обучение на щатния и привлечен персонал през годините. Организирането и провеждането на тези обучения е с цел осигуряване и поддръжане на високо ниво на компетентност и унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС.

Участие в международни семинари, конференции и обучения, имащи отношения към дейността по акредитация и Добрата лабораторна практика в европейски и световен мащаб и тенденциите в нейното развитие:

Като пълноправен член на EA и партньор в процеса на развитие на Европейската акредитация, представители на ИА БСА взеха участие в 18 срещи в рамките на EA.

В изпълнение на ангажиментите на ИА БСА като пълноправен член на EA и правилата за поддръжане на многостранно споразумение и представител на агенцията е взел участие в една партньорска оценка на EA на националния орган по акредитация на Ирландия.

През 2014г. е обучен и е издържал успешно изпита още един експерт от ИА БСА за оценител на EA.

През отчетния период представители на ИА БСА взеха участие в:

- Обучение/симулация EA партньорска оценка на НОА Турция във връзка с обучение на EA – оценители;
- Комитет за публикации и комуникация на EA 2 обучения, организирани от EA по ISO/IEC 17065:2012;

- Комитет за лаборатории на ЕА;
- Комитет за хоризонтална хармонизация;
- Работна група Добра лабораторна практика;
- Работна група за Междулабораторни сравнения в областта на изпитването към Комитета за лаборатории към ЕА;
- Работна група за Междулабораторни сравнения в областта на калибрирането към Комитета за лаборатории към ЕА;
- Комитет за сертификация и Комитет за контрол на ЕА;
- Участие на представител на ИА БСА в Партньорска оценка на ЕА на Ирландския орган по акредитация (INAB);
- Съвет за Многостранното споразумение на ЕА;
- Генерална Асамблея на ЕА в Чешка Република;
- Участие в честването на Световния ден на акредитацията, по покана на румънския орган по акредитация RENAR;
- Генерална Асамблея на ЕА в Холандия.

Поддържане на регистри и предоставяне на информация в областта на действие на ИА БСА:

Поддържане на интернет страница

Интернет страницата на ИА БСА се допълва и актуализира с материали, имащи отношение към акредитацията, списъци (регистри) с акредитираните лица, съдържащи данни за обхвата на акредитация, точен адрес, срок на валидност на получената акредитация. Регистрите са организирани по области на акредитация, а информацията се обновява извършва ежеседмично.

Поддържане на публични регистри

Агенцията поддържа актуални публични регистри в секция „Регистри“ на интернет страницата си както следва:

- публичен регистър на лицата с предоставена, ограничена, временно ограничена, спряна или отнета акредитация;
- електронен регистър за акредитираните верификационни органи – в съответствие с изискванията на чл. 26, ал. 3 от Наредбата за условията, реда и начина за изготвяне на докладите и за верификация на докладите на операторите на инсталации, участващи в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови ефекти;
- електронен регистър на независимите акредитирани проверяващи по околна среда – в съответствие с изискванията на чл. 135, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда във връзка с прилагане на Наредбата за националната схема за управление по околна среда и одитиране;
- публичен регистър на лицата, за които е удостоверено съответствие с Добрата лабораторна практика.

Издаване на бюлетин и осъществяване на международен обмен на информация

Агенцията публикува бюлетин в секция „Новини“ на интернет страницата си в който се дава информация за решения на ТКА, новини от ЕА и новости в ръководствата на ЕА, ILAC и IAF и др.

Резултат от обратна връзка от органи за оценяване на съответствието (получени отлични и добри оценки)

През отчетния период в агенцията са представени 296 бр. Листове за обратна връзка, от които 241 бр. (81%) с отлична оценка, 50 бр. (17%) с добра оценка, 1 бр. с незадоволителна оценка (0,34%) и 4 бр. (1,35%) без отговор по отношение на оценяване на системата за управление на съответните ООС и начина на провеждане на оценката на място от членовете на екипа по оценяване.

За отчитане на дейността на агенцията са заложили целеви стойности на показателите за изпълнение.

Целевите стойности за посочени така, че да отразяват пряко изпълнението на дейността на агенцията и да бъдат измерими.

Показателите, тяхната целева и отчетена стойност за 2014г. са видни от следната таблица:

Приложение № 5 – Отчет на показателите за изпълнение по програми

ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ПО ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ Програма № 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката“ Политика „Устойчиво икономическо развитие и конкурентноспособност“	Целева стойност		
	Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност
1. Приключили процедури по първоначална акредитация в законоустановения срок	процент	95%	96,36%
2. Приключили процедури по преакредитация в законоустановения срок	процент	95%	87,69%
3. Приключили процедури по разширяване обхвата на акредитация в законоустановения срок	процент	95%	76,32%
4. Осъществяване на оценки за акредитация, преакредитация, разширяване на обхвата и поддържане на акредитация	брой	282	534
5. Проведени форуми за популяризиране дейността по акредитация, вкл. и за обучения в областта на акредитация	брой	12	21
6. Участия в мероприятия, свързани с членството на ИА БСА	брой	23	14
7. Резултат от обратна връзка от органи за оценяване на съответствието (<i>получени отлични и добри оценки</i>)	процент	83%	98%

Коментар по изпълнение на целевите стойности:

В ЗНАООС са регламентирани основните срокове за приключване на процедурите по акредитация, преакредитация и разширяване обхвата на акредитация. В тази връзка от голямо значение както за агенцията, така и за заинтересованите от процеса по акредитация лица е контрола по изпълнението и спазването на законоустановените срокове. Не само предоставянето на услугите по акредитация, но и предоставянето им в срок е от огромно значение за ООС. ИА БСА полага усилия въпреки ограничените финансови и човешки ресурси да изпълнява процедурите в законоустановените срокове със съответното ниво на компетентност и качество, но видно от данните не може да се отчете успех. Поради тази констатация, Агенцията е заложила изпълнение на сроковете като целеви показател за изпълнение на политиката и програмата с оглед строгото следене на изпълнението и стриктното спазване на законоустановените срокове. Стойността на целевия показател е заложен като по-малък от 100%, предвид постоянната липса на достатъчен персонал.

Видно от направената сравнителна таблица агенцията не е постигнала планираните стойности на **показатели 2 и 3**. Следва да бъде отбелязано, че закъснението в изпълнението на сроковете по процедурите за акредитация е с около 20 дни след законоустановения срок, което е значително подобрене в сравнение с предходни отчетни периоди. Причините за удължения срок за приключване на процедурите се дължи най-вече на ограничената щатна численост, прекратяването на служебните правоотношения с част от служителите на агенцията, големия брой действащи акредитирани лица и желаещите за акредитация. Освен това, съществуват и други причини, които затрудняват изпълнението на сроковете, като например:

- липса на технически експерт/оценител в специфични области на акредитация и необходимост от включване в екипа по оценяване чуждестранни такива;
- недостатъчен, изпълняващ едновременно няколко функции персонал;
- текучество на персонала;

- назначаване на нови служители в агенцията, за които е необходимо време и обучение, за да придобият качеството водещ оценител и възможност за провеждане самостоятелно на оценки на място;
- въвеждане на нови издания на стандарти, по които работи агенцията;
- липса на достатъчно финансови средства в първоначално утвърдения бюджет за заплащане на възнаграждения на външни водещи оценители/оценители/експерти, необходими за провеждане на процедурите по акредитация;
- липса на финансови средства от страна на ООС и забавяне на плащането;
- отлагане датата на провеждане на оценките от страна на ООС и други;

ИА БСА полага усилия въпреки ограничените финансови и човешки ресурси да изпълнява процедурите в законоустановените срокове със съответното ниво на компетентност и качество, но изпитва затруднения при извършване на процедурите в законоворегламентираните срокове.

Показател 4 от таблицата отразява осъществените оценки на място за акредитация, преакредитация, разширяване на обхвата и поддържане на акредитация. Провеждането на оценки на място е съществена част от процедурата по предоставяне и поддържане на акредитация. По тази причина е необходимо ежегодното планиране и отчитане на изпълнението на проведените оценки. Видно от таблицата ИА БСА е преизпълнила целевата стойност по показател 4 за 2014 година. Това от една страна се дължи на постъпилите заявления и необходимостта от спазване на законоустановения срок за предоставяне на акредитация и на задължението на агенцията да провежда надзорните оценки на ООС при поддържане на акредитация в четиригодишния срок на валидност на сертификата.

От друга страна малкият брой на целевата стойност по показател 4 се дължи на ограничените финансови средства, утвърдени по параграф 02-00 в бюджета на агенцията за 2014 г. Предвид предоставянето на допълнителни средства по параграф 02-00 през месец юли 2014 година, ИА БСА е провела необходимия брой надзорни оценки на ООС и оценките на място по постъпили заявления до края на годината.

Показател 5 от таблицата отразява проведените форуми за популяризиране дейността по акредитация, включително и проведените обучения в областта на акредитация. От съществено значение за ИА БСА е поддържането на високо ниво на компетентност на водещите оценители, техническите оценители и експерти, извършване на процедурите по акредитация, от една страна, и запознаване на заинтересованите лица (акредитирани ООС и кандидати за акредитация) с процедурите по акредитация, изискванията към ООС, добрите практики и други. Провеждането на тези форуми и обучения допринася за унифициране на подхода при осъществяване на дейностите по оценяване на ООС и подобряване на качеството на предоставяните услуги по акредитация. Видно от отчетената стойност е, че проведените обучения надхвърля плануванияте, което показва ангажираност по отношение повишаване компетентността, както на водещите оценители, така и на техническите оценители и експерти, участващи в процеса по акредитация.

Показател 6 от таблицата отразява участието на представители на ИА БСА в срещи, комитети, работни групи и други в рамките на ЕА. В изпълнение на ангажиментите на ИА БСА като пълноправен член на ЕА и правилата за поддържане на многостранно споразумение и представител на агенцията е задължително агенцията да участва в организирания от Европейската комисията по акредитация мероприятия. Активното участие в срещите с международните структури по акредитация и поддържането на комуникация с техните представители е съществен фактор за пълноценната и компетентна работа на агенцията. През отчетния период представители на ИА БСА се взели участие в 14 мероприятия на ЕА, което отразява неизпълнение на целевата стойност на този показател в рамките на годината, произтичащо от липсата на финансови средства.

Показател 7 от таблицата отразява поставените оценки от ООС за извършената работа и поведение от страна на екипа по оценяване при провеждане на оценки на място. За целта ООС попълват анонимно Листове за обратна връзка и ги представят в деловодството на агенцията. Отчетената целева стойност от 98% получени отлични и добри оценки по показател 7 показва едно високо ниво на компетентност, етично и безпристрастно поведение на членовете на екипите по оценяване. Вложените усилия при подбор на персонал, проведени множество обучения и засилен контрол при изпълнение на дейностите по оценяване респективно е довел до подобряване качеството на предоставяната услуга.

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

Водени регистри в ИА БСА, Листове за обратна връзка, План за провеждане на оценки на място, Досиета на органи за оценяване на съответствието, заповеди на изпълнителния директор и други.

Участие на ИА БСА в проекти по оперативни програми:

ИА БСА е бенифициент по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013г. проект „Подобряване на достъпа до услугите, предоставяни в областта на акредитацията“. Основните цели на проекта са:

- Усъвършенстване на дейността на ИА БСА и подобряване на достъпа до услугите, предоставяни от агенцията;
- Повишаване на информираността и познаване на дейността по акредитация;
- Принос за създаване на благоприятна бизнес среда, посредством предоставянето на качествени услуги за бизнеса.

В периода 2014 год. са проведени 3 обществени поръчки, като още две са обявени, но не са финализирани. След прецизиране на залегналите в тях дейности същите предстои да бъдат изпълнение през 2015г.

ИА БСА е бенефициент по два проекта на Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК). Срокът за изпълнение на първия проект „Подобряване на ефективността на администрацията на Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ с регистрационен № А12-11-12/04.02.2013г. е изтекъл на 04.08.2014г. Вторият проект „Повишаване на професионалната компетентност на служителите на ИА БСА за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията“ с регистрационен № 13-22-109/10.01.2014г. е бил със срок на изпълнение до 10.10.2014г. И по двата проекта в Управляващия орган на ОПАК не са постъпвали междинни и годишни технически доклади за напредъка. В тази връзка, дейността по двата проекта е преустановена и средствата, изплатени на ИА БСА, представляващи авансово плащане по горесцитираните договори са възстановени по сметката на Управляващия орган.

Заклучение:

Въпреки наличните затруднения през отчетния период се наблюдава ангажираност на дългогодишните служители на агенцията, която допринесе за възстановяване на статута на ИА БСА като страна по ЕА МЛА.

Дейността по акредитация изисква обезпеченост с финансови средства и човешки ресурси. Неосигуряването с необходимия персонал и средства или ненавременното финансиране на агенцията се отразява негативно, както на изпълнението на сроковете, така на качеството на провежданите оценки. Стартирането с първоначално недофинансиране на дейността пречи на реалното планиране и влияе негативно върху постигане на целевите стойности. Подобен род финансиране обективира отклоняване на изпълнението в негативен аспект и води до предначертано неизпълнение на основните цели.

ИНЖ. ИРЕНА БОРИСЛАВОВА

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛНА
АГЕНЦИЯ „БЪЛГАРСКА СЛУЖБА ЗА АКРЕДИТАЦИЯ“**

Докладът е представен на заседание на Съвета по акредитация, проведено на 06.04.2015г. и отразява състоянието на ИА БСА за 2014г. Резултатите от дейността за 2014г. са докладвани от изпълнителен директор, назначен със Заповед № ЧР-Н-27/20.02.2015г. на Министъра на икономиката.